

Zbiór Orzeczeń

Sprawy połączone C-27/25 i C-356/25

**SU i in.
przeciwko
An Coimisiún Pleanála i in.**

[wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożone przez Court of Appeal (Irlandia)
i przez High Court (Irlandia)]

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 16 lipca 2026 r.

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko – Dyrektywa 92/43/EWG – Dyrektywa 2009/147/WE –
Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Obszary specjalnej ochrony –
Odpowiednia ocena planów lub przedsięwzięć, które mogłyby oddziaływać na obszar ochrony,
z punktu widzenia celów ochrony tego obszaru – Wstępna kontrola – Brak określenia celów
ochrony właściwych dla danego obszaru specjalnej ochrony

1. *Pytania prejudycjalne – Dopuszczalność – Przestanki – Pytania mające związek ze stanem faktycznym lub przedmiotem sporu – Spełniona przesłanka – Charakter deklaratoryjny powództwa w postępowaniu głównym – Brak wpływu (art. 267 TFUE)*

(zob. pkt 29–37)

2. *Środowisko – Dyrektywa 92/43 – Dyrektywa 2009/147 – Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Specjalne obszary ochrony – Zobowiązania państw członkowskich – Odpowiednia ocena skutków planu lub przedsięwzięcia dla danego obszaru – Ocena w świetle celów ochrony właściwych dla danego obszaru – Brak konkretnych celów ochrony ustalonych dla danego obszaru specjalnej ochrony – Konsekwencje – Brak możliwości przeprowadzenia przez organy krajowe skutecznej prawnie odpowiedniej oceny skutków planu lub przedsięwzięcia dla tego obszaru (dyrektywa Rady 92/43, art. 6 ust. 3)*

(zob. pkt 38–75, 84; sentencja)

3. *Środowisko – Dyrektywa 92/43 – Dyrektywa 2009/147 – Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Specjalne obszary ochrony – Zobowiązania państw członkowskich – Odpowiednia ocena skutków planu lub przedsięwzięcia dla danego obszaru – Wstępna kontrola konieczności przeprowadzenia oceny skutków planu lub*

przedsięwzięcia dla specjalnego obszaru ochrony – Brak konkretnych celów ochrony określonych dla tego obszaru – Konsekwencje – Brak wpływu na ocenę, czy plan lub przedsięwzięcie są związane z zagospodarowaniem danego obszaru lub do niego konieczne – Brak możliwości przeprowadzenia przez organy krajowe skutecznej prawnie oceny prawdopodobieństwa znaczącego wpływu na obszary chronione położone na obszarze geograficznym, na który plan lub przedsięwzięcie mogą oddziaływać
(dyrektywa Rady 92/43, art. 6 ust. 3)

(zob. pkt 76–84; sentencja)

4. *Pytania prejudycjalne – Wykładnia – Skutki w czasie wyroków dokonujących wykładni – Skutek wsteczny – Ograniczenie przez Trybunał – Przestanki – Prawdopodobieństwo zaistnienia poważnych trudności – Niespełnienie przestanki*
(art. 267 TFUE)

(zob. pkt 85–90)

Streszczenie

Rozpatrując wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, Trybunał zbadał, czy organy krajowe mogą przeprowadzić skuteczną prawnie odpowiednią ocenę oddziaływania planu lub przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 lub wstępną kontrolę w rozumieniu dyrektywy siedliskowej¹, jeżeli nie zostały jeszcze określone konkretne cele ochrony dla tego obszaru.

W drodze decyzji z dnia 28 września 2022 r. i z dnia 8 listopada 2023 r. An Coimisiún Pleanála (agencja ds. zagospodarowania przestrzennego, Irlandia, zwana dalej „agencją”) wydała pozwolenia na budowę w odniesieniu do inwestycji dotyczącej wprowadzenia zmian w farmach wiatrowych i inwestycji dotyczącej zagospodarowania farm wiatrowych w pobliżu obszaru specjalnej ochrony (zwanego dalej „OSO”) Blackwater Callows, wyznaczonego jako OSO zgodnie z dyrektywą ptasią².

W dniu wydania tych decyzji Irlandia nie określiła jeszcze celów ochrony właściwych dla OSO Blackwater Callows.

Ponieważ zakwestionowano przed sądem zgodność z prawem tych dwóch decyzji, sądy irlandzkie rozpatrujące sprawy w postępowaniu głównym³ dążą zasadniczo do ustalenia, czy art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej należy interpretować w ten sposób, że w braku wyznaczenia celów ochrony właściwych dla danego OSO organ krajowy może przeprowadzić skuteczną prawnie wstępną kontrolę lub odpowiednią ocenę oddziaływania tego planu lub tego przedsięwzięcia na integralność tego OSO przy rozpatrywaniu wniosku o wydanie zezwolenia na ten plan lub na to przedsięwzięcie.

¹ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. 1992, L 206, s. 7, zwana dalej „dyrektywą siedliskową”).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. 2010, L 20, s. 7, zwana dalej „dyrektywą ptasią”).

³ W sprawie C-27/25 wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został złożony przez Court of Appeal (sąd apelacyjny, Irlandia). W sprawie C-356/25 sądem odsyłającym jest High Court (wysoki trybunał, Irlandia).

Ocena Trybunału

Zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej każdy plan lub każde przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane z zagospodarowaniem terenu lub konieczne do jego zagospodarowania, a które może na ów teren w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia celów jego ochrony.

I tak z jasnego i jednoznacznego brzmienia art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej wynika, że odpowiednia ocena powinna być przeprowadzona w oparciu o cele ochrony właściwe dla danego obszaru. Taka ocena nie mogłaby być zatem przeprowadzona skutecznie pod względem prawnym w braku wyznaczenia tych celów.

Wykładnię tę potwierdza kontekst normatywny, w jaki wpisuje się ten przepis.

Z jednej strony wymóg dokonania odpowiedniej oceny w świetle celów obszaru ochrony nie jest czysto formalny. W przeciwnym razie taka ocena nie spełniałaby wymogów określonych w orzecznictwie, zgodnie z którymi w ocenie tej nie mogą występować braki i powinna ona zawierać całościowe, precyzyjne i ostateczne spostrzeżenia i wnioski, które pozwalają rozwiązać z naukowego punktu widzenia wszelkie rozsądne wątpliwości w odniesieniu do skutków zamierzonych robót dla danego obszaru chronionego.

Z drugiej strony wyznaczenie uprzednio określonych, właściwych dla każdego chronionego obszaru celów ochrony stanowi etap poprzedzający przeprowadzenie procedury oceny i niezbędny do jej przeprowadzenia.

Obowiązki wynikające z art. 6 ust. 3 tej dyrektywy mają bowiem zastosowanie do OSO od momentu zaklasyfikowania ich jako takich przez państwa członkowskie na podstawie dyrektywy ptasiej.

Następnie Trybunał przypomniął cele realizowane przez tę dyrektywę, która służy zapewnieniu właściwego stanu ochrony ogółu gatunków i siedlisk wymienionych w załącznikach I i II do tej dyrektywy.

Tymczasem w braku wyznaczenia celów ochrony, które urzeczywistniają ten ogólny cel w stosunku do danego obszaru, odpowiednia ocena opierałaby się na niewystarczająco precyzyjnej i kompletnej podstawie, co skutkowałoby zwiększeniem ryzyka, że plany lub przedsięwzięcia naruszające integralność danego obszaru zostaną zatwierdzone.

Trybunał stwierdził, że w braku uprzedniego przyjęcia konkretnych celów ochrony określonych dla danego OSO, organ krajowy nie może przeprowadzić skutecznej prawnie odpowiedniej oceny oddziaływania planu lub przedsięwzięcia na integralność tego obszaru.

Co się tyczy etapu wstępnej kontroli oddziaływania na środowisko planu lub przedsięwzięcia na obszar ochrony, Trybunał przypomniął, że wymóg dokonania odpowiedniej oceny oddziaływania takiego planu lub takiego przedsięwzięcia zależy od łącznego spełnienia dwóch następujących przesłanek: odnośny plan lub odnośne przedsięwzięcie nie są bezpośrednio związane z zagospodarowaniem danego terenu lub konieczne do jego zagospodarowania, ale mogą na ów teren w istotny sposób oddziaływać.

Etap wstępnej kontroli zmierza do ustalenia, czy przesłanki te zostały spełnione.

W odniesieniu do pierwszej przesłanki Trybunał zauważył, że przyjęcie celów ochrony właściwych dla chronionego obszaru nie jest niezbędne dla ustalenia, czy rozpatrywany plan lub rozpatrywane przedsięwzięcie są bezpośrednio związane z zagospodarowaniem danego terenu lub konieczne do jego zagospodarowania.

Podobnie do celów zbadania drugiej przesłanki nie można wykluczyć, że inwentaryzacja obszarów chronionych, na które plan lub przedsięwzięcie mogą niekorzystnie wpływać bez uwzględnienia celów ochrony właściwych dla każdego z obszarów chronionych może zostać przeprowadzona, w szczególności gdy wyznaczenie obszaru geograficznego, na który plan lub przedsięwzięcie mogą oddziaływać, pozwala wykluczyć z pewnością wymaganą na podstawie zasady ostrożności w oparciu o obiektywne kryteria – takie jak odległość tego planu lub tego przedsięwzięcia od obszarów chronionych oraz istnienie prawdopodobnych ścieżek oddziaływania danego planu lub przedsięwzięcia na dany obszar – wszelkie ryzyko oddziaływania na niektóre obszary chronione.

Natomiast, jeśli obszary chronione znajdują się na tym obszarze geograficznym, ocena prawdopodobieństwa lub ryzyka, że ten plan lub to przedsięwzięcie mogą mieć znaczący wpływ na te obszary, nie może zostać przeprowadzona przez właściwe organy krajowe bez uwzględnienia celów ochrony właściwych dla owych obszarów.